

(ábra segítségével) az akkreditálás folyamatát, majd az akkreditálási kérelemhez szükséges adatokat. A továbbiakban az akkreditációs okirat alaki és tartalmi kelleiről, jelentőségéről, az akkreditáló testületekre vonatkozó szabályokról és a nemzetközi akkreditáló testületek szervezeteiről tájékozódhatunk. Valamely szervezet meghatározott megfeleléségi vizsgálatot, ellenőrzéseket, tanúsításokat jogszabályon alapuló kijelöléssel végezhet. A kijelölés értékelési tevékenység, olyan önkéntes, kérelmen alapuló eljárás, amely egyes szervezeteket felhatalmaz bizonyos termékcsoportok vizsgálatára, ellenőrzésére, megfeleléségének a tanúsítására. A magyarországi kijelölés intézményének a jogszabályairól, a kijelölési eljárás során a kérelmezővel szembeni követelményekről, a minősítési kérelem tartalmáról, a kijelölő bizottság döntéséről olvashatunk a továbbiakban. A kijelölési okiratban a kijelölő (miniszter) megállapítja, hogy a szervezet megfelel a jogszabályi követelményeknek és az előírások pontos betartására hívja fel a kijelölt szervezet figyelmét. A kijelölés jelentősége nemzeti szintű: annak igazolása, hogy a szervezet alkalmas és jogosult az irányelv valamely területén előírt feladatok elvégzésére. Ezzel szemben, a bejelentés során a tagállam köteles a kijelölt szervezetről a bizottságot és a többi tagállamot tájékoztatni, hogy az kielégíti az előírt követelményeket és alkalmas a megfeleléséértékelési eljárások végrehajtására. A szerzők a Kék könyv iránymutatásai alapján tekintik át a bejelentés intézményének alapelveit, a bejelentett szervezetek feladatait, a velük szembeni követelményeket. Megismertetnek a bejelentési eljárással, a bejelentett szervezetek felelősségével, az általuk végzett megfeleléséértékeléssel, a felügyelet végrehajtásával és – nem megfelelés, a kötelezettségek elmulasztása esetén – a bejelentett státusz visszavonásával. Ez utóbbi nem jelenti a bejelentett szervezet által kiadott tanúsítványok érvénytelenségét, amíg be nem bizonyosodik, hogy azokat vissza kell vonni.

A termékeken a CE jelölés azt jelenti, hogy azok maradéktalanul megfelelnek az irányelvek követelményeinek. Az ilyen termékek az EU területén szabadon forgalmazhatók a gyártó megfeleléségi nyilatkozata kíséretében. A szerzők beszámolnak a CE jelölés alaki követelményeiről, a megfeleléségi nyilatkozat tartalmáról, műszaki dokumentálásáról, valamint a CE jelölés

védelme érdekében tett intézkedésekről is. A továbbiakban a termékbiztonság alapelveiről, a helyesbítő intézkedésekről, a kockázat értékeléséről, a szerzett tapasztalatok felhasználásáról olvashatunk a könyvben, majd a piacfelügyeleti tevékenységekről, a biztonsági záradék szerinti eljárásról, a kölcsönös tájékoztatási rendszerekről, a közigazgatási együttműködésről és a magyar gyakorlatról tájékozódhatunk. Végül hazánk, az uniós tagállamok és más országok (Egyesült Államok, Kína, Japán) akkreditálási gyakorlatáról kapunk áttekintést. Kislexikon, jogszabálygyűjtemény, irodalomjegyzék és tudásellenőrző tesztkérdések zárják a könyvet; az utóbbiak az olvasó ellenőrizheti a témakörben szerzett jártasságát.

Talán ebből a vázaltszerű ismertetésből is kitűnik, hogy a szakértő szerzők milyen részletes alaposággal mutatják be a termékbiztonsággal, termékfelelőséggel összefüggő fogalmakat, eljárásokat, jogszabályokat, az elfogadott álláspontokat, módszereket és gyakorlatot. Nem titkolják, hogy egyes fogalmak csak most vannak kialakulóban és ellentmondások, bizonytalanságok is előfordulnak ezen a szerzőágon területen. Munkájuk kézikönyvként igazítja el az érintetteket: gyártókat, forgalmazókat, hatóságokat és felhasználókat ezen a bonyolult, folyamatosan fejlődő, rendkívül fontos – mindannyiunkat érintő – területen.

Rubóczky István

...dativus Pro 7.3 fordítást segítő programcsomag

Magyarország első óriásszótára

Dativus Translator Kft. 2007

Egyetlen rút, tűrhetetlen hiányossága van ennek az eszköznek, amely amúgy minden bizonnyal kiérdemli „a személyi számítógépen futtatható szótár és fordítóeszköz csúcstechnológiája” minősítést – jelesül, hogy nincs belőle német, spanyol, olasz, francia változat is. Merthogy igen hasznos segítségünkre van, s ezért jó lenne más nyelvekhez is hasonló támogatást kapni a számítógéppel végzett munkában.

Azoknak, akik már használják az előző, dativus Pro 6.9 változatát, jó tudniuk, hogy az új változatot rendkívül egyszerű feltelepíteni annak helyébe. A program ehhez mindent maga elvégez, csupán az

aktiváláshoz kell a szokásos közreműködésünk, s máris rendelkezésükre áll a számottevően bővített, új szolgáltatásokat nyújtó új rendszer.

A korábbinál még inkább elmondható: valóban óriási ez az eszköz. Óriási a tartalmában. Mindenekelőtt anyagának terjedelmében. Az óriásszótár megnevezés itt nem túlzó reklámfogás, hanem szolgálatunkban álló valóság: benne 850 ezer szó és kifejezés található, ami a korábbi változathoz képest 70 ezer orvosbiológiai szakszóval bővült. A fordítóprogram nyelvi bázisa is szinte felfoghatatlanul nagy: 604 ezer mondatminta.

A teljes rendszert hat modul alkotja.

1. Maga az óriásszótár, amely szakszótárak – szleng, gazdaságtudomány, humán tudományok, ipar, jogtudomány, informatika, mezőgazdaság, orvostudomány, természettudomány és sport – anyagát is tartalmazza.
2. A fordítóprogram. Ennél az általános nyelvhasználat mellett választhatunk szakterületet is, az előbbieken felsoroltak szerint.
3. Klickr gyorsfordító – ez az Internet Explorer, Microsoft Outlook, Microsoft Outlook Express és hasonló programokkal működik együtt, és a segítségével egyetlen kattintással fordíthatunk le szavakat és mondatokat. Az egyszerűbb kezelés érdekében a vezérlő ikonja betelepül a tálcára.
4. Weblapfordító – ez weblapok fordítását végzi közvetlenül az Internet Explorerben, megőrizve a honlap eredeti formázását. A böngészőbe betelepült eszköztárból kezelhető, és indítása után egészen meglepő élményt nyújt, ahogy a megnyitott honlapon a magyar feliratokat, szavakat szép fokozatosan angolok váltják fel, vagy az angolt magyarok. Igaz, olykor vidám dolgokat produkál.
5. Microsoft Word eszköztár – ez a szövegszerkesztőbe beépülő modul, amely annak eszköztárából kezelhető, és a dokumentum egészét, vagy általunk meghatározott részét fordítja le. Ez a modul és a szolgáltatása különösen hasznos újdonság a Pro 6.9 verzióhoz képest.
6. És itt szóljaljanak meg az aranybojtokkal ékes ezüstharsonák: az új változat már tanítható is! Érdemben ez a 6. modult, a fordítási memóriát jelenti, amelynek segítségével mondatokat és azok általunk helyesnek ítélt fordítá-

Poór József

HR mozgásban

Nemzetköziesedés az
emberierőforrás-menedzsmentben

MMCP Bt., Budapest, 2006, 344 oldal

A globalizáció csak felerősítette a gazdaságban a szervezetek létezésétől követhető folyamatot: a szervezetek recepcióját. A gazdaságban sikeres szervezeti formák átvétele azonban csak önmagában nem jelentett és jelent eredményességet, ezért van szükség a szervezeti tényezők rendszerének állandó manipulációjára, az alkalmazottak sokrétű befolyásolására, a vezetés, a menedzsment hasonló kialakítására, a közel hasonló HR tevékenységekre.

Poór József legújabb munkája (A HR mozgásban) szinte valamennyi tudásterületet igénybe vesz ahhoz, hogy a HR-munka rendszerezése során újólag megismertesse a nemzetköziesedett HR-tudás összefüggéseinek típusosságát. A hazai gazdasági reformfolyamatok sorában fokozatosan kerültek előtérbe az emberi erőforrással kapcsolatos tudományos megközelítések, majd a gyakorlati feladatokra szerveződő intézményesült szervezetek. Ezek előbb a munkaügy, a személyzeti munka, a szociális és oktatás, utóbb a művelődés és kultúra köreit fogták át. A fejletlenek vélt világ HR-tevékenységének megismertetése/megismerése funkcionálisan három szakaszban ment végbe: előbb néhány ember, majd kisebb szakmailag érintett csoportok, végül a széles személyügyi, humán erőforrás körben foglalkoztatottak körében terjedt. Poór József az első csoportba tartozott, már korai munkáiban, majd az általa szervezett többféle kutató-író közösségek folyamatos szervezésével teremtette meg azt a szakirodalmi infrastruktúrát, amelynek jelentős szerepe volt a már alkalmazott személyügyi/emberi erőforrás elmélet és gyakorlat hazai transzferében.

Ahhoz, hogy a HR integrált multidiszciplinaritását megértsük, és így is használjuk, szükséges az alkotó diszciplínák teljességre törekvő számbavétele. Szerzőnk munkamódszerében ez sajátosan nyilvánul meg: a folytonos repetíció helyett az alkotás lehetőségének megteremtésére irányuló tudatosság van jelen, megalapozva ezzel a HR-szakember lehetséges pozitív kicsengésű szcenárióját. Feldolgozásában didaktikusan jár el, művében az ismerte-

ketet számos esettanulmány keretében problémamegoldásokhoz kapcsolta, amelyeket célra orientált formában, 15 nagy fejezetben bocsát az érdeklődő rendelkezésére. A kézikönyv meghatározás megszemenően kifejezi Poór József szándékát, a fejezetek logikus rendben fogják át a HR-teendőket sorát. A Nemzetköziesedés-globalizáció (1), Emberi erőforrás (HRM) alapok (2), a Nemzetközi emberierőforrás-menedzsment (HRM) alapok (3), a Nemzetközi emberierőforrás-menedzsment stratégiai kérdései (4), a Vállalatok nemzetköziesedésének szervezeti keretei (HRM), konzekvenciái (5), a Toborzás és kiválasztás nemzetközi környezetben (6), a Tréning és személyzetfejlesztés nemzetközi aspektusai (7), a Teljesítménymenedzsment (TM) nemzetközi aspektusai (8), az Ösztönzés nemzetközi környezetben (9), a Visszatérés, hazatelepítés és leépítés (10), az Ipari viszonyok nemzetközi környezetben (11), a Tanácsadás a nemzetközi emberierőforrás-menedzsmentben (12), a Magyar vállalatok HRM/IHRM gyakorlatának vizsgálata (1997–2005) (13), A jövő (14) és az Esettanulmányok – HR lokális, regionális és globális szerepben (15) szemléletesen mutatják a HR alapjaiban egységes, de körülményektől függő folyamatát. Az elméletileg jól megalapozó fejezetfelvezetések utáni magyarázó részletek, az egyes vélemények igen hasznos beillesztése (pl. Csath, p. 29), a rendkívül szerteágazó szakirodalmi feldolgozás (a kötetben 631 idézet van, szerzőnk a téma számára relevánsakat közli) a téma feldolgozásának teljességre törekvését is tükrözi. A HR globális komplexitásának feldolgozása nem könnyű feladat. Bár az egyes fejezetekben tárgyaltak, mint súlypontok szerepelnek, nem fedik el a HR „mozgását”, mert szerzőnk rendszeresen utal a másutt (is) tárgyalt összefüggésekre. A szakmailag magas színvonalú nyelvezet, olvasmányos feldolgozás a HR tudományközi kapcsolatait is tükrözi, amelyek a HR interdiszciplinaritása formájában tematizálódnak. Ez a felismerés vezet el a HR mozgásban cím mögötti multidiszciplinaritáshoz, ezzel a HR létező nemzetköziesedésének folyamatához. Ebben a folyamatban sok az egyezőség, de sok az ellentmondás is, amelyek együttesen jellemzőek a HR-rel kapcsolatos véleményekben (pl. p. 75, 144) és amelyek a gyakorló HR-esek a körülményektől függően mérlegelhetnek.

Szerzőnk sajnálattal írja, hogy egy amerikai szerző (p. 158) mások mellett azt állapítja meg, hogy szükség van új tehetsé-

sát eltárolhatjuk a rendszer memóriájában további felhasználás céljára. A továbbiakban a rendszer fordítás végzése során megvizsgálja, talál-e ott a feladatnak megfelelő, tárolt mondatpárt, s ha igen, azt használja fel. Ez sok munkát takaríthat meg nekünk, ha fordításban visszatérünk témakörökre. A fordítási memória kezelését a Dativus fordítómotor segíti, amelynek vezérlő ikonja szintén betelepül a tálcára.

Az egész rendszerhez tartozik egy kattintással felhívható vezérlőpult, amely könnyedén áttekinthetővé és kezelhetővé teszi annak szolgáltatásait. Az is beállítható, hogy a rendszer a számítógép indítása után maga is automatikusan elinduljon, vagy csak akkor induljon, ha mi aktiváljuk. Utóbbi esetben addig nem köti le a számítógép erőforrásait, amíg nincs reá szükségünk.

Mindezek alapján már nem tűnik túlzásnak azt mondanunk, hogy ez az eszköz óriási abban az értelemben is, ahogy erős tetszésnyilvánításként szoktuk használni ezt a szót. Azt azonban ne várjuk tőle, hogy mindig hibátlanul elvégezi helyettünk a fordítás munkáját. Pontos és becsületes ebben a címe: „fordítást segítő” programcsomag. Valóban segíti a fordítást azzal, hogy készít egy többé-kevésbé megközelítő változatot, nemritkán egészen jót, amelyből már könnyebben elkészíthetjük a magunk végsőleges változatát. Egészen különleges szolgáltatás egyebek közt, hogy a fordításnak van egy mondat-szótárázás elnevezésű funkciója, amelytől a mondat szavainak fordításához megkaphatjuk a gép által lehetségesnek ítélt szinonimákat.

Amíg a szótárprogram kezelése egészen egyszerű, ez a fordítást segítő szoftver már bonyolultabb eszköz, ami szükségszerűen következik éppen a feladatának jóval összetettebb voltából. Alaposan ki kell tanulnunk a használatát ahhoz, hogy jól kiaknázhassuk a benne rejlő lehetőségeket. Ez nem a rendszer gyengesége, hanem szükségszerű velejárója bonyolultabb szolgáltatásainak. Az alkalmazások megtanulásában pedig jól segít a felhasználói útmutató.

Kiemelést érdemlő erénye az eszköznek, hogy a számítógépen rezidens szoftverként telepíthető, azaz a használatához már nincs szükség a lemezre. Ez számottevően gyorsabbá teszi a használatát, és a lemez meghajtó is szabad marad más alkalmazások számára.

Osman Péter